

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЙОГО ЗМЕНШЕННЯ

студент гр. М-91 Кулинич І. А.

На сьогодні найбільш гострою серед соціально-економічних проблем в Україні є проблема безробіття. Безробіття у нашій країні набуло масового характеру і складає реальну загрозу для державного та суспільного благополуччя. Зважаючи на фінансово-економічну кризу та низькі показники економічного зростання, проблема безробіття не має реальних передумов для швидкого вирішення.

Основні проблеми пов'язані зі зростанням тривалості періоду безробіття, збільшенням кількості громадян, які шукають роботу, а також існуванням труднощів щодо працевлаштування соціально незахищених верств населення, які не здатні на рівних конкурувати на ринку праці, а тому потребують захисту з боку держави.

Розробкою шляхів вирішення проблеми безробіття та забезпечення зайнятості в Україні у різний час займалися такі відомі науковці, як А. Бабаскін, Я. Безугла, П. Василенко, В. Венедиктов, С. Дріжчана, В. Жернаков, С. Іванов, Г. Кондратьєв, О. Магницька.

Причиною безробіття може стати надлишок населення, тобто «зайве» в порівнянні з досягнутим рівнем національного виробництва. Особливо сильно цей фактор позначається в країнах, що розвиваються.

Безробіття може тимчасово збільшитися через бажання людей знайти роботу «по душі» і з кращими умовами праці і оплати.

Безробіття може бути результатом змін у структурі економіки, в тому числі, в технології. Даний вид безробіття є тимчасовим, тому що на зміну старим галузям і виробництвам приходять нові.

Особливо сильне збільшення рівня безробіття відбувається в результаті циклічного спаду в економіці. Цей вид безробіття є найбільш небезпечним, так як виникає замкнуте коло: падіння виробництва – безробіття – зменшення загального рівня доходів – зниження сукупного попиту – падіння виробництва – безробіття тощо.

В деяких випадках генератором безробіття може стати активне втручання держави і профспілок у відносинах між найманими працівниками і роботодавцем, що призводить до ринкової негнучкості заробітної плати і змушує підприємців вирішувати проблему досягнення максимального прибутку шляхом скорочення зайнятості. Всі ці причини безробіття представляють фактори, що впливають на розмір і динаміку безробіття. Основними джерелами безробіття є не ринкові пропорції та умови, що складаються на ринку праці, тому що ринок праці лише відображає існуючі в даний момент пропорції між попитом і пропозицією робочої сили, але безпосередньої участі в їх формуванні не приймає. Ці пропозиції залежать від процесів, що знаходяться за межами ринку праці. Ринок лише виявляє їх, виявляє безробіття, робить її видимою для суспільства.

Намагаючись прогнозувати подальшу ситуацію з безробіттям в Україні, необхідно враховувати чинники, що діятимуть як у бік збільшення, так і в бік зменшення його рівня. До них можна віднести:

- 1) безмежність незадоволеного попиту і можливість створення нових робочих місць у багатьох сферах, особливо у сфері послуг;
- 2) дотеперішня нерозвиненість приватного сектора і наявність тіньової економіки, які в разі зняття адміністративних пут зможуть залучити значну частину непрацюючих;
- 3) традиційно низький рівень зарплати і слабкість профспілок, які не можуть домогтися підвищення загального рівня зарплати і пов'язане з цим обмеження попиту на працю тощо. Існують різноманітні методи боротьби з безробіттям. Часто вони впливають з тієї концепції, якої ті або інші сучасні економісти дотримуються при поясненні причин безробіття.

Крім того, основні напрями вирішення проблем безробіття мають включати цілу низку заходів, зокрема: приведення законодавства України у відповідність до міжнародних норм і принципів, запровадження механізмів захисту внутрішнього ринку праці, реалізацію державної та регіональних програм зайнятості, сприяння стабільній діяльності стратегічно важливих підприємств, забезпечення збереження ефективно функціонуючих робочих місць та створення нових, створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької діяльності безробітних, легалізацію тіньової зайнятості тощо. Ще одним з напрямків для вирішення проблем зайнятості є активізація інноваційної діяльності, яка реалізується у створенні нових підприємств. Таким чином, на сьогодні одним із напрямків відновлення економічної динаміки в Україні визначається боротьба з безробіттям. Досвід свідчить, що ринок спроможний забезпечити зростання економічної ефективності, проте не здатний вирішити соціальні проблеми. Проблема безробіття є однією із ключових у ринковій економіці.

Економічна криза, що має місце в Україні, відчутно позначилася на ринку праці. Вирішити проблеми зайнятості та безробіття покликана активна та послідовна політика соціального захисту населення.

Науковий керівник: ст. викл. Мазін Ю. О.